

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 11/2024)

София, 20 март 2024 г.

Съдържание

1.	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Плодове и зеленчуци	4
2.	Цени	4
2.1	Зърнени и маслодайни култури	4
2.2	Плодове и зеленчуци	5

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

От началото на настоящата 2023/24 пазарна година до 17 март 2024 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени 1 450,7 хил. тона пшеница и 141,5 хил. тона ечемик. Въпреки липсата на отчетени количества за поредна седмица, експортът на двете култури бележи значителен ръст на годишна база – съответно около два пъти и над двадесет пъти. Все още през пристанището не са преминавали товари с рапица от реколта `2023.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	01.07.2022 – 17.03.2023	01.07.2023 – 17.03.2024	Изменение на годишна база
пшеница	727 999	1 450 679	99,3%
ечемик	6 706	141 528	2010,5%
рапица	11 014	-	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма регистриран износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2023 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През последната седмица износът на царевица и слънчоглед през „Пристанище Варна“ ЕАД остава в застой. Общо за периода от началото на септември 2023 г. до момента, експортът на царевица през порта изостава с 28,6% спрямо миналогодишния, а този на слънчоглед - с 66,6%.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	01.09.2022 – 17.03.2023	01.09.2023 – 17.03.2024	Изменение на годишна база
царевица	125 737	89 715	-28,6%
слънчоглед	14 494	4 837	-66,6%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е реализиран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2023 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

¹ През последните три пазарни години „Пристанище Варна“ ЕАД формира средно 23% от общия експорт на пшеница и ечемик от страната, 38% от този на царевица и 4% от този на слънчоглед.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2023 г. за есенните и м. септември 2023 г. за пролетните култури) през „Пристанище Варна“ ЕАД са внесени 2,7 хил. тона рапица и 9 хил. тона слънчоглед. Няма данни за осъществени доставки на пшеница, ечемик и царевица през наблюдаваните терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 7/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за декември 2024 г.

1.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 7/2024, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

2. Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 13 март 2024 г. се отчита поевтиняване на основните зърнени култури в рамките на 1,7% (фуражна пшеница) - 3,7% (царевица) на седмична база. Изкупната цена на слънчогледа нараства с незначителните 0,1%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 13.03.2024 г., лв./тон без ДДС

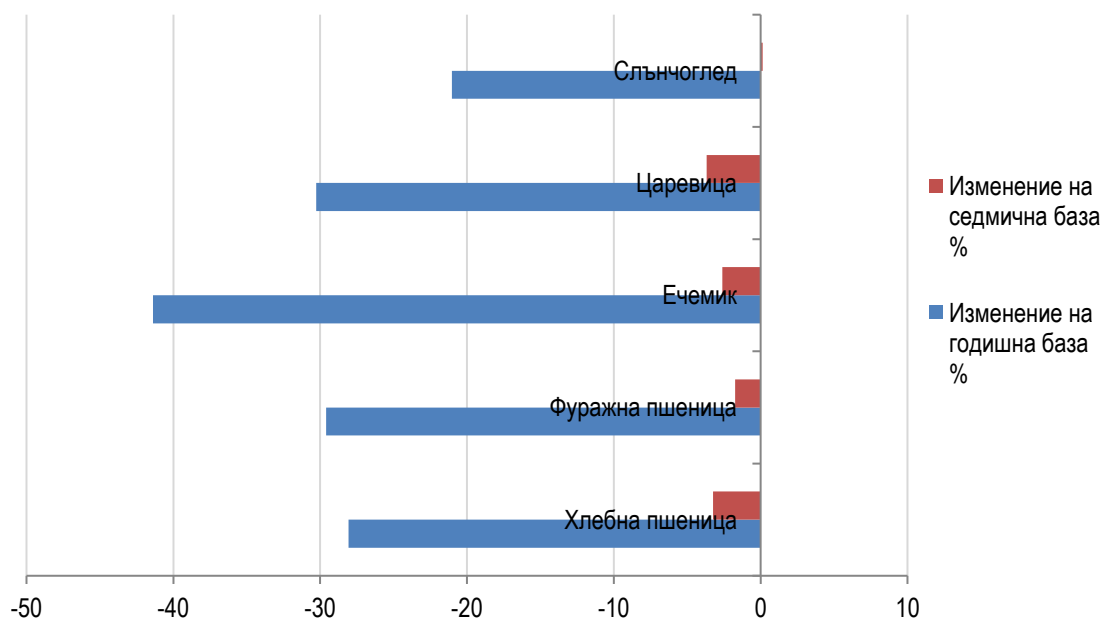
	15.03.2023	06.03.2024	13.03.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	499	371	359	-28,1	-3,2
Фуражна пшеница	480	344	338	-29,6	-1,7
Ечемик	575	346	337	-41,4	-2,6
Царевица	489	354	341	-30,3	-3,7
Слънчоглед	918	724	725	-21,0	0,1
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Сравнението със същия период на миналата година сочи спад на цените на зърнените и маслодайните култури в границите от 21% (слънчоглед) до 41,4% (ечемик).

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
13.03.2024 г.**

2.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при търговията на едро с плодове и зеленчуци са преобладаващо в посока нагоре. Картофите, вносните ябълки, зелето и червеният пипер се предлагат с между 0,7% (картофи) и 4,2% (червен пипер) по-скъпо спрямо предходната седмица. Цената на краставиците остава непроменена, а единствено тази на вносните домати спада - с 5,5%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 15.03.2024 г., лв./кг

	17.03.2023	08.03.2024	15.03.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,15	1,35	1,36	18,3	0,7
домати (оранжерийни)	3,67	*	*	-	-
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	3,82	3,25	3,07	-19,6	-5,5
краставици (оранжерийни)	5,20	*	*	-	-
краставици (внос)	4,21	2,95	2,95	-29,9	0,0
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	4,21	4,50	4,69	11,4	4,2
зеле	0,86	1,20	1,24	44,2	3,3
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-

	17.03.2023	08.03.2024	15.03.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
ябълки (внос)	*	1,79	1,81	-	1,1
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Към средата на м. март 2024 г. средните цени на едро на червен пипер, картофи и зеле на тържищата са съответно с 11,4%, 18,3% и 44,2% над нивата отпреди една година. Същевременно, вносите домати и краставици са поевтинели респективно с 19,6% и 29,9%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 15.03.2024 г.

